

Ruh Sağlığı ve Bozuklukları, Psikiyatri:Tarihçe

Prof.Dr.Gülsüm Ançel

İçerik

- Dünya ve Türkiye'de Tarihçe
- Çağdaş psikiyatri

Tarihçe

- **İlkel çağlar:** Hastalıklar doğa üstü güçler ve kötü ruhlara bağlanıyor, büyücüler, şamanlar kötü ruhları kovmaya çalışıyorlar, halüsinasyon hastalarının duydukları tanrının sesi olarak yorumlanıyor.
- **Eski çağlar:** Sebep-sonuç ilişkisini araştırma başlıyor, Hipokrat melankoli, histeri tanımlarını yapıyor, epilepsinin beyin hastalığı olduğunu savunuyor. Hipokrat' tan sonra Eflatun, Aristo, Aesculapiades, Cicero, Soranos gibi filozoflarda psikiyatrik hastalıkların nedenlerini açıklama

Tarihçe

- Hastalıklar hakkında daha kabullenici ve insancıl yorumlar yapılmaya başlanmıştır. Örn. Erasmus Deliliğe Övgü (1987) adlı eserinde akıl hastalıklarına karşı toplumda var olan yargıların tamamen dışına çıkarak deliliğin bilgelik ve kendini bilge sanmak olduğunu ileri sürerek deliliğe övgüler yağdırmıştır

Tarihçe

- **Orta çağ:** İS.3.YY.dan itibaren dinlerin etkisiyle psikiyatri hastalarına işkenceler yapılmış, olumsuz değerlendirilmiş, cinsel hastalıkları olanlar toplumdan izole edilmişler, belediye serseri diye düşünüp tutuklamış, şehir dışına sürülmüşler, yakılmışlar.

Tarihçe

- **Rönesans:** 12.13.yy.dan itibaren hıristiyanlığın olumsuz etkilerine tepkiler başlamış.Psikiyatri hastalarını şeytanın temsilcisi diye yakma uygulamaları sonlanmıştır. Avrupa toplumu, İslam dünyasının gelişmiş bilimsel çalışmalarını, eski Yunan düşünürlerini tanımış ve bütün bu değişiklikler ve akımlar bilimsel düşünme ve araştırma yapmanın kapılarını açmış..

Tarihçe

- 16. 17, yüzyıllardan sonra tıp alanında büyük değişikliklere yol açacak bir ortam doğmaya başlamıştır. Ancak 17. Yüzyılın ortalarından itibaren yine hastaları kapatma son derece kötü ortamlarda kapatılmaları söz konusu olmuştur

Çağdaş psikiyatri

- İlk olarak 17. YY.da, ruh hastalıkları hakkında bir kararın din adamlarınca değil, hekimlerce verilmesi gerektiği kabul edilmiştir.
- 1795 'de Fransız hekim Pinel' in “Treatment Moral”adlı kitabındaki bilgilerin yayılmasıyla hastalar zincirlerden kurtulmuş ve planlı psikoterapinin ilkeleri belirlenmiş, ruh hastalarına hastanelerde, bakım evlerinde tedavi verme görüşü kabul görmüştür.

Çağdaş psikiyatri

- 19. yüzyılda psikiyatride Fransız ve Alman ruh hekimlerince çok önemli çalışmalar yapılmıştır .
- Breuer, Freud, Adler ve Jung ruhsal bozuklukların anlaşılmasında, dinamik psikiyatrinin gelişmesine öncü oldular.
-

Çağdaş psikiyatri

- **Freud:**Kişilik gelişimi bakımından ilk çocukluk yıllarındaki yaşantıların önemini vurgulamıştır. Freud, libido kuramını normal dışı davranışların temeli olarak kabul etmiştir.
- **Psikanaliz :**Ruhsal sorunların kaynağı, hastaların bastırdıkları ve bilinçaltına ittikleri sorunlardır. Hastaların bilinçaltındaki duygularını yüzeye çıkarmaya dayalı "psikoterapi" adı verilen bir yöntemle hastaları iyileştirmeye çalıştı.

Çağdaş psikiyatri

- Freud'un psikanalitik yaklaşımına göre normal gelişimin sağlanması için, gelişimin her döneminde bireyin temel ihtiyaçlarının doyurulması gerekmektedir. Eğer temel ihtiyaçlar karşılanmazsa kişilik gelişimi engellenir

Çağdaş psikiyatri

■ **Alfred Adler:**

- İnsan benliğine ve ilişkilere önem vermiştir. Adler, bireyi onun gördüğü gözle görme, kendimizi onun yerine koyarak düşünme, ve hissetmemiz gerektiğini söyler

■ **Jung:**

- Jung gerçekte insanların kişilik bölümlerinin bir araya gelmesinden oluştuğunu kabul etmez ve zaten bir bütün olarak doğduğunu savunur.

Çağdaş psikiyatri

- **Otto Rank:**
- Tüm ruhsal sorunlarını doğum travmasına bağlamıştır.
- Psikanaliz yerine psikoterapi terimini kullanmaya başlamış, psikiyatrik sosyal hizmet terimi ile de danışmanlık ve psikiyatrik eğitim alanlarında oldukça etkili olmuştur.

Çağdaş psikiyatri

- **Karen Horney:**
- Özellikle nevroz ve tedavisine ilişkin görüşleri psikoterapide etkili olmuştur.
- Horney, bozuk davranışların aile içi ilişkilerdeki sorunlar sonucu ortaya çıktığını söyleyerek çocukluk yıllarında var olan gerçek bir cana yakınlık ve sevecenlik yoksunluğunun bu davranışlara neden olduğunu savunmuştur.
- Anne ve babanın kendi nevrozlarından dolayı bu ilgiyi çocuklarına da veremediklerini ve bunun yeni bozuk davranışlara neden olduğunu savunmuştur.

Çağdaş psikiyatri

- **Harry Stack Sullivan**'a göre psikolojik sorunların tedavisi insan ilişkilerini içerir. Yani insanları diğer insanlar hasta ettiğinden, onları yine insanlar iyi edebilirler, toplumun hasta birey üzerindeki etkisine önem vermektedirler.
- Pavlov'un çalışmalarıyla uyaran-refleks arasındaki ilişkiden hareketle koşullu tepki, öğrenme ilkeleri kuramlarını oluşturması ve psikoloji ile psikiyatriye ayrı bir boyut olarak **davranışçı okul** gündeme gelmiştir

Çağdaş psikiyatri

- Tedavi yöntemleri geliştirilmeye başlanmış. Moreno bireysel ve grup tedavilerinde psikodramayı kullanmaya başlamıştır.
- 1950 lerden itibaren psikiyatrik hastalıkların farmakoterapisinde önemli gelişmeler olmuştur.
- Böylelikle var olan depo hastanelerden hastalar taburcu olabilmiş ve bu ilaçlar yardımı ile tedavilerine hastane dışında devam edilebilmiştir

Çağdaş psikiyatri

- 1960 lardan itibaren akıl hastalıklarının sadece bireyi dikkate alarak çözümlenemeyeceği, toplumun da etkili olacağı görüşü yaygınlaşmıştır.
- Politik huzursuzluklar ve topluma hükmeden negatif etkiler,ülkedeki yönetimin ruh hastalığına,militarizm ve teröründe intiharlara yol açtığı iddia edilmiştir.
- Tedavilerin toplum içinde yapılması, bireyin kendi ortamından uzaklaşmaması gerektiği kabul edilmiştir.

Çağdaş psikiyatri

- 1990 lardan itibaren beyin araştırmaları yoluyla yeni tedavi biçimleri geliştirilmeye başlanmıştır.
- Hastalıkların biyolojik nedenleri daha iyi anlaşılmıştır.
- Hastalıklar sınıflandırılmış ve tedavilerin standartlaşması mümkün olabilmıştir.

Eski Türklerde Ruh Sağlığı

- İslamiyet ncesi Orta Asya Türklerinin hastalık anlayışı ve tedavi yöntemleri Őamanizm'e dayanır.
- Tedavi görevini ilağla tedavi eden hekimlerin yanı sıra Őaman, Gök Tanrı ile bağlantı kurarak cinlerin, kötü ruhların, Şeytanın etkisiyle hastanın bedenini terk eden iyi ruhların geri dönmesi için Gök Tanrı'ya yalvarırmıŐ
- İslamiyetin kabulünden ve diğer İslam toplumları ile yakın iliŐkiye girilmesinden sonra Türklerde hastalık anlayışı geleneksel İslam tıbbına göre olmuŐ, fakat Őamanizm'in etkisinde de kalmıŐtır

Osmanlı'da ruh sağlığı

- İlk akıl hastanesi Fatih tarafından yapılmıştır.
- 1500 senesinde Kanuni bir akıl hastanesi açmıştır.
- 2 . Selim'in eşi Nur Banu Sultan tarafından yaptırılan Toptaşı Akıl Hastanesi Cumhuriyet dönemine kadar Türkiye'nin akıl hastanesi olmuştur. Buranın başhekimliğini yapan **Mazhar Osman Usman Türk çağdaş psikiyatrisinin kurucusu olarak bilinir**

Türkiye’de Ruh Sağlığı

- Padişah 2. Abdülhamit döneminde, Gülhane Askeri Tatbikat okulu ve hastanesi açılmıştır. 1898’de açılan bu hastanenin başhekimliğini **Raşit Tahsin** yapmış ve akıl hastalıkları dersleri vermiştir. Böylelikle Türkiye’de çağdaş psikiyatri kuramsal ve uygulamalı olarak Gülhane Askeri Tıp Akademisi’nde başlamıştır
- 20. yüzyılın ilk yarısında Türk psikiyatrisinin temsilcileri, Raşit Tahsin, Mazhar Osman, Nazım Şakir, İhsan Şükrü Aksel ve Fahrettin Kerim Gökay’dır.
- **1945’de Ankara Tıp Fakültesinin kuruluşu ile psikiyatri kliniğini kuran Rasim Adasal ise psikiyatriyi topluma tanıtan bir hekim olmuştur**